

Гудима В. В. Актуальні питання забезпечення ефективного формування корпусу професійних суддів: зарубіжний досвід і пропозиції для України. *Актуальні проблеми сучасності*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 23–24.05.2019 р.). Львів: Львівський університет бізнесу та права, 2019.

Гудима Віталій Валерійович

викладач кафедри судоустрою, прокуратури та адвокатури,

Львівський університет бізнесу та права

<https://orcid.org/0000-0001-6708-3910>

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФОРМУВАННЯ КОРПУСУ ПРОФЕСІЙНИХ СУДДІВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД І ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ

За результатами аналізу літературних джерел за проблемою [1–13] можна стверджувати, що:

1. Виходячи із мультидисциплінарного підходу, практичні аспекти формування, функціонування і розвитку ефективної системної моделі добору і призначення, а також здійснення спеціальної (професійної) підготовки суддів (на демократичних засадах) займають особливе місце у правовій політиці і розбудові кожної держави як демократичної, правової та соціальної (1 аспект).

2. Від особливостей формування і застосування критеріїв відбору кандидатів на посади суддів, системи оцінювання якості роботи суду (суддів) і суспільного контролю за якістю суддівського корпусу, а також від конституційно-правових вимог залежить (безпосередньо) ефективне формування корпусу професійних суддів, якість судових рішень тощо, а у більш масштабному практичному аспекті і якісному рівні – дієвість механізму та системи стримувань і противаг (2 аспект).

3. Ці 2-ва аспекти сьогодні є надзвичайно складними, актуальними і важливими, враховуючи реалії сьогодення і правові реформи в Україні, особливо – практичні питання і аспекти удосконалення суспільного контролю за якістю

суддівського корпусу в Україні, в процесі його становлення і подальшого розвитку, виходячи з моделі безперервного поліпшення формування корпусу професійних суддів.

4. За сучасних умов стратегічного значення в аспекті формування суддівського корпусу і удосконалення гарантій незалежності суду та суддів в Україні набувають:

а) особливі гарантії забезпечення професійних суддів у сфері їх правового статусу;

б) спеціальні гарантії забезпечення професійних суддів при здійсненні правосуддя проти зовнішнього впливу (тиску).

5. Досвід Франції, Грузії, Польщі, Німеччини, Хорватії, Сполучених Штатів Америки, Японії, Великої Британії, а також інших країн, доцільно врахувати при формуванні корпусу професійних суддів в Україні.

6. У контексті здійснення спеціальної (професійної) підготовки кандидатів, які претендують на посади суддів, слід опиратися на положення Рекомендації Rec(2004)4 Комітету міністрів Ради Європи (далі – КМ РЄ) державам-членам про роль Європейської конвенції з прав людини в університетській освіті та професійній підготовці, ухваленої на 114-й сесії КМ РЄ від 12.05.2004 р.

Список використаних джерел:

1. Єгорова В. С. Деякий порівняльний досвід формування суддівського корпусу України і зарубіжних країн // Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право: збірник наукових праць. 2010. № 2(6). С. 108–113. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/5852>.

2. Марцинкевич А. М. Вимоги до кандидата на посаду судді: зарубіжний досвід // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2011. Вип. 7. С. 349–354. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlibp_2011_7_88.

3. Меліхова Ю. А. Морально-професійна культура судді як філософсько-правова проблема: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.12. Харків, 2013. 19 с.

4. Москвич Л. М. Організаційно-правові проблеми статусу суддів: дис... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Х., 2003. 224 с.

5. Прилуцький С. В. Формування корпусу професійних суддів України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 / НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. Київ, 2003. 223 с.

6. Прилуцький С. В. Формування судового корпусу: національний та світовий досвід // *Актуальні проблеми політики. Збірник наукових праць*. Одеса: Юридична література, 2002. Вип. 13–14. С. 558–564.

7. Прилуцький С. В. Кадрове забезпечення судової влади: міжнародні стандарти, зарубіжний досвід, вітчизняні реалії // *Судова апеляція*. 2008. № 3 (12). С. 100–107.

8. Система оцінки якості роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи: Розроблено та рекомендовано робочою групою з розробки системи оцінювання якості роботи суду за підтримки проекту USAID “Справедливе правосуддя”. Київ, 2015. URL: <https://court.gov.ua/userfiles/sors15.pdf>.

9. Слободяник Н. С. Про підвищення ефективності правосуддя та зміцнення довіри до судової влади // *Митна справа*. 2014. № 6(2.2). С. 396–404.

10. Слободяник Н. С. Формування суддівського корпусу в Україні: новели та перспективи подальшого вдосконалення // *Судова та слідча практика в Україні*. 2016. Вип. 2. С. 17–24. URL: http://nbiv.gov.ua/UJRN/jipi_2016_2_5.

11. Слободяник Н.С. Поняття та сутність демократичних засад формування суддівського корпусу // *Юридичний бюлетень*. 2017. № 5. С. 289–297.

12. Слободяник Н. С. Зарубіжний досвід комплектування суддівського корпусу // *Адміністративне право і процес*. 2015. 348. № 2. С. 300–311.

13. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.

14. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року: Ратифікована Законом України від 17.07.1997 р. № 475/97/-ВР (із змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

15. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.